

Kitünő termés lesz Szeged határában.

— A közigazgatási bizottság ülése. —

(Saját tudósítónktól.) A közigazgatási bizottság szombaton délután négy órakor dr. Cicatricis Lajos főispán elnöklésével ülést tartott. Az ülésen az egyes hivatalok vezetői megtették szokásos előterjesztésüket az elmúlt hónap közigazgatási eseményeiről. A bizottság az összes jelentéseket tudomásul vette.

Dr. Wolff Ferenc tiszti főorvos jelentése szerint a közegészségügyi viszonyok áprilisban elég kedvezőek voltak. Anépeségi szaporulat azonban jelentékenyen csökkent. A vörhenymegbetegedések szintén csökkentek, más járványos betegség, egy kivétellel, nem fordult elő. A népeségi statisztika szerint élve született 319, halva született 6, meghalt 257; a népeségi szaporulat eredménye 62. Márciusban 110 volt.

Az egészségügyi bizottsági bevélasztottak Járosy Sándor mérnököt, Regdon Sándor építész és Bokor Adolfi gyógyszerészt.

Bagáry Kálmán gazdasági felügyelő a következő jelentést tette:

Április első felében hűvös és csapadékos volt az idő, mely csak a hónap közepe táján fordult szárazra, derültre, miközben a hőmérséklet nappal jelentékenyen emelkedett, éjjelenként azonban alacsony maradt. Csapadék a száraz időjárás dacára is elegendő volt.

A gazdasági munkák végzésére az elmúlt hónap második fele nagyobbára alkalmas volt, kivéve azon helyeket, ahol a téli csapadék következtében keletkezett talajviznek nem tudtak lefutni, vagy felszáradni.

A kedvezőtlen márciusi időjárás miatt megkészt tavaszi munkálatok április hó folyamán teljes erővel megindultak és elég gyorsan és sikeresen haladtak; árpa és zab vetési munkálatain kívül folyamatban volt a tengeri és burgonya ültetés, répa és takarmányvetés, trágyahordás, tavasziak hengerelese, a kertekben veteményezés, szőlőkben a metszés.

Az őszi buza vetések általában igen jók, szépen fejlődnek, erősek és bokrosok. Rovarkár nem igen észlelhető. Az őszi rozs vetések általában jól fejlődtek. A homokos talajokon kalászolni kezdettek, a korai vetések sűrűbbek, mint a későbbiek.

A tavaszi árpa és zab vetés ott, ahol a talaj művelése megengedte, bevégeztették, a korai vetések szépen kikelték, sűrűek és jól fejlődnek. A tengeri vetését és burgonya ültetését már nagyobbára bevégezték.

A kerti veteményezés és palánták kiültetése folyamatban volt. Sokan ez évben a szokottnál nagyobb területet vettek kevéssel megművelés alá. Mesterséges takarmányok kielégítően fejlődtek. Zabos bükkönyb ölmagdrágaság miatt keveset vetettek. Kaszálók, a melyek magasan fekszenek, jól fejlődnek, az alacsonyabban fekvőket víz takarja. A legelők általában jó fejlődésnek indulnak.

A korán virágzó gyümölcsfák közül a mandula és barackfák virágjában az éjjeli fagyok kárt tettek. Az összes többi gyümölcsfák szépen virágoztak és bő termést ígérnek. A hernyók eddig nem tettek kárt.

Jánossy Gyula tanfelügyelő jelentése szerint a tanügyi viszonyok kedvezőek voltak. A tanítási eredmény kielégítő s az idő rövidsége lényegében nem érintette a tanítási anyagot. A tanyai iskolákban az évről-évre vizsgálatokat már áprilisban megtartották, a városban azonban csak ezután lesznek a vizsgák. A háború okozta rendkívüli helyzetre való tekintettel intézkedett a tanfelügyelő, hogy a tanyai tanítók és tanítónők a nyári szünidő alatt állomáshelyiken maradjanak. Intézkedett az iránt is, hogy a tanyai iskoláknál a szünidő alatt a napközi otthonokkal kapcsolatos nyári menedékházak állíttassanak fel.

Törös Sándor királyi tanácsos, pénz-

ügyigazgató a következőket jelentette: Egyenes adóban a csökkenés áprilisban, az előző havihoz képest 15.102 korona, hadmentességi díjban emelkedés 859 korona. Előírtak egyenes adóban 3088 koronát, országos betegápolási pótdobban 152 koronát. Tárgyváltás címen töröltek egyenes adóban 1124 koronát, betegápolási pótdobban 482 koronát.

Házadómentességet huszonkét esetben állapítottak meg és végül tíz lakás részére 11179 korona adóhátralék erejéig engedélyzték részletfizetési kedvezményt.

Alexánder Lajos főállatorvos elég kedvező állategészségügyi viszonyokról tett jelentést. Közfogyasztásra leöltek 607 nagy marhát, 98 juvendék marhát, 589 borjút, 1618 sertést, 440 juhöt, 3548 bányát és 32 lovat.

Harsányi Elemér királyi vezető ügyész jelentése szerint a törvényszék fogházában rend és tisztaság van, szökési eset nem fordult elő.

HIREK

oooo

Vizsgák idején.

(Saját tudósítónktól.) A kultuszminisztérium okos rendelete értelmében az iskolák kapui május 22-én, tehát ép egy hét múlva csakódnak. A vizsgák már javában folynak. Sorsdöntő órákat élnek át a deákok. Aggodalmas órákat a szülők. Hivatásomból kifolyólag az iskola felé tartok. Amint az épület elé érek, egy vidéki ismerősöm ott áll az épület előtt a kocsinton. Máskor is fenn szeltek hordani a fejét, de most különösen magasan hordja. Már azt hittem, hogy nyakszirtmervedés hozta ilyen helyzetbe a fejét, szeme a magasba szegezve, az orrlyikaiba bizonyosan belehullana az eső, pedig nem fitosorru. Megtudakolom, hogy mit kémelek a magasban.

— Jó, hogy találkoztam a tanár ural, mondia szemmel látható, őszinte örömmel, miközben szokatlan melegséggel megrázta a kezemet. Tessék megmondani, jó helyűtt járok-e? Olyan magasan fent van a felírás és rövidlátó vagyok, alig tudom kibetűzni, ez-e az X. iskola?

— Ez, nyugtattam meg, mi járatban van?

— Baj van a fluval, husvétkor megint intőt kapott, hát megnézem, mit csináljunk. Talán csak nem fogják az urak megbuktatni?!

Hát ez az ur kérem egy tipikus szülő. Tisztelet-beesület a kivételnek, de ebből a fajtából jóval több van a kellenél. A kultuszminisztérium elrendelte a tanároknak, hogy hetenkint egyszer szülői fogadó órákat tartsanak. Hűségesen tartanak is, de a legkritikáls eset, hogy valaki rájuk nyissa az ajtót évközben — akkor, amikor egy kis eréllyel és lelkiismeretességgel még sok bajnak elejét lehetne venni. Ellenben a vizsgák idején olyan a tolongás, hogy csak győzze a tanár a szülők fogadását. A vizsgák közben jönnek érdeklődni, felvilágosítást adni és kapni, kérni, érvelni, meggyőzni, esetleg fenyegetni is stb. miután előzőleg minden földrajzi tudásuk összeszedésével vagy mások irányítása mellett nagynehezen megtalálták azt az iskolát, ahová fiaik hónapok, ha ugyan nem évek óta járnak.

Az egyik szegedi középiskola tanára és az apa között folyt le a minap a következő párbeszéd:

— Szolgálhatok kérem?

— A fiam iránt jöttem érdeklődni.

— Szabad kérem a becses nevét, az előbb nem értettem világosan.

— Megmondja... A tanár esodálkozó arc-kifejezéssel:

— Hát hogyan, N. N. tanulónk nem árva fiu?

— Nem, nem kérem — erősíti — én va-

gyok az apja. Miért tetszett őt árvának gondolni?

— Csak azért — válaszol a tanár — mert évközben küldtünk legalább négy intőt, de a mai napig senkisémm adott életjelt, hogy azt tudomásul is vették.

Ez is tipikus eset. De ki győzné mindazt az esetet felsorolni, amikor a tanuló jóformán csak a szülői gondatlanságnak, nem törődömségnek az áldozata. Feléje sem néznek az iskolának, vagy ha igen, post festa. Azután szidják az iskolát, a tanárokat.

Annyit szidták, lebecsülték, megrugdosták már a magyar középiskolát, hogy hivatasos pedagogusokban is megingott már a benne való hit. Legdühösebben szidják pedig azok, akik nem is ismerik — bár szülői minőségükből kifolyólag kötelességük volna ismerni — a mai középiskolát, azt a mai középiskolát, amely a most küzdő és vérző hadseregnek nevelte azt a tartalékos tiszti anyagot, amelyre oly büszkék a — tényleges tisztek, amelyre büszke lehet és az is, az egész magyar nemzet. Nem az ugyancsak rövid ideig tartott katonai kiképzésnek köszönhetjük kiváló — s szeretném százszor is egymásután azt irni: kiváló tartalékos tisztjeinket, hanem a magyar iskolának, kezdve az elemi iskolán és végezve a főiskolákon és egyetemeken. S ha az 1870—71. német-francia háborút a legilletékesebb tényezők megállapításaként a német *schulmeisterek* nyerték meg, ebből a háborúból kifolyólag nem lesz kisebb a dicsősége a magyar tanítóknak és tanároknak. Mert ők nevelték két magyar birodalomnak a büszkeségét. A néphadsereg korszakában, annak első igazi és óriási méretű küzdelmében az iskola neveltjeinek a milliói küzdenek és bizony-bizony mondani: nem lehetnek rosszak azok az iskolák, amelyekből a mi hőseink kerültek ki. S ha előbb rámutattam a tartalékos tisztek kiváló kvalitására, nem szabad megfélekednünk a magyar legénység hősi vitézségéről, amely az egész világ háborúját vívta ki. A magyar oktatórend háberjait meg lehetett tépedni a béke idején. Ha másért nem, hát amalomból vagy pusztító hajlamból, ahogy a gyerek széttépdesi a legszebb és legillatosabb virágot, hiszem azonban erős hittel, hogy ez a világ-háború véres vétő lesz a magyar iskola minden hántalmazása ellen.

—gl.

— A trónörökös és Frigyes főherceg távirata a szultánhoz. Konstantinápolyból jelentik: Károly Ferenc József trónörökös és Frigyes főherceg tábornagy táviratban fejezték ki köszönetüket a szultánnak a nekik ajándékozott Intiaz-rendjelért. Mind a két távirat a szövetséges osztrák-magyar-német-török hadseregek győzelmét hangoztatja.

— Fogolytábor Szabadkán. Szabadkáról jelentik: A Szegedi-uton már a legközelebbi napokban barakkokat fognak építeni, amelyek öt-tízezer fogoly befogadására lesznek alkalmasak. Szabadkára orosz foglyokat fognak szállítani, még pedig régebbi fogolytáborokból.

— Megszüntetik a piaci elővásárlást. Május 15-től kezdve dr. Szalay József főkapitány rendeletileg megszüntette a szegedi piacokon a közönség elővásárlási jogát. Március 1-től 15-ig ugyanis kilenc óráig, 15-től április 1-ig félkilencig, április 1-től május 15-ig edig nyolc óráig lehetett a fogyasztó közönségnek, a kofák versenyétől menten élelmiszeket vásárolni. Az elővásárlás azonban megcsökkentette a helypénzek lefizetéséből folyó jövedelmet, mert a termelők más városokba mentek árusítani. Az új rendelet szerint tehát ismét visszatér a régi állapot. A főkapitány a szombati tanácsúesen tett jelentést új intézkedéséről és azt is bejelentette, hogy a kiviteli tilalom a szegedi kereskedők érdekeit nem fogja érinteni, mert ha a szegedi kereskedőknek fölösleges élelmiszer